

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 7 Sayı: 35 Volume: 7 Issue: 35

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

TEKİRDAĞ İLİNDE NÜFUS VE YERLEŞMENİN COĞRAFİ ANALİZİ GEOGRAPHICAL ANALYSIS OF POPULATION AND SETTLEMENT IN TEKİRDAĞ PROVINCE

Vedat ŞAHİN*

Öz

Tekirdağ'da ilk insana ait izler çok eskilere gitse de ilk yerleşmeler M.Ö. 4000-2000 yılları arasını göstermektedir. Tekirdağ çevresinde yapılan çeşitli arkeolojik çalışmalarda farklı dönem medeniyetlerine ait eserler bulunmuş olması buranın tarihte yerleşim olarak kullanıldığını ve zamanına göre önemli nüfus barındırdığını göstermektedir. İl'in nüfusu günümüze kadar farklı nedenlerle değişim göstermiş olsa da nüfus artışı devam etmiştir. Bugünde önemli bir yerleşim merkezi olan Tekirdağ'ın, bulunduğu coğrafi konum, taşıdığı iklim şartları, ulaşım bakımından elverişliliği, tarım açısından uygunluğu, sanayi nedeniyle iş imkânlarının olması, İstanbul'a yakınlığı ve yazlık sitelerin gelişmesi burada nüfusun artmasına neden olmuştur. Tekirdağ'ın nüfusunda göz ardı edilmemesi gereken bir özellik de dış göçlerle gelen nüfusun varlığıdır.

AnahtarKelimeler:Tekirdağ, Nüfus, BeşeriCoğrafya, Göç.

Abstract

The ancient traces of human beings in Tekirdağ date back to the very past times, though the initial settlements point the period of 4000 to 2000 B.C. As a number of archeological surveys performed around Tekirdağ have revealed some works from the civilizations of different eras, it is understood that this site was used for settlement, and accommodated a considerable population. The population of the city varied for various reasons till today, but the population increase went on. Being an important settlement even today, Tekirdağ still attracts more people for her geographical location, weather conditions, transport convenience and suitable farming and industrial facilities, her near distance to Istanbul, and the emergence of summer holiday resorts. The migration from other regions is another considerable demographic feature of Tekirdağ.

Keywords:Tekirdağ, Population, Human Geography, Migration.

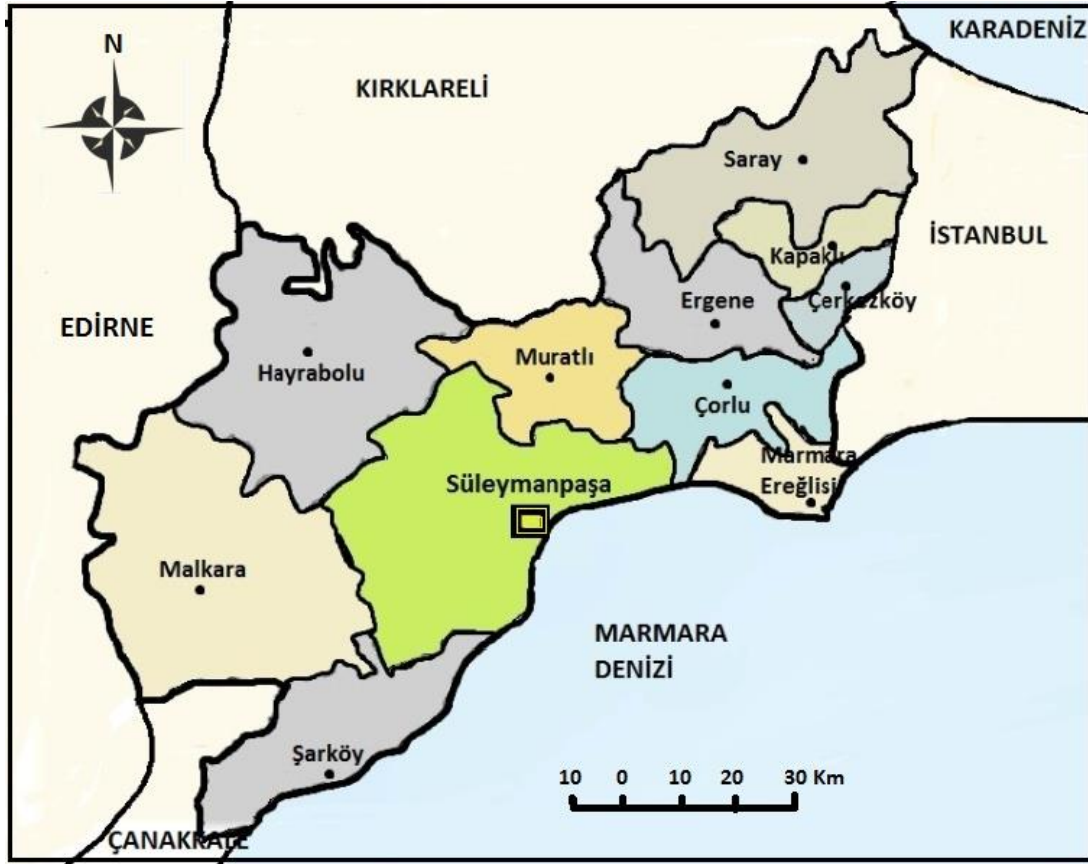
1.Giriş

Toplumlar değiştikçe, coğrafyanın içeriğinin ne olduğu ve içerisinde ne olması gerektiği tartışmaları da değişmiştir. Nitekim bilimin ve bilim dallarının rolleri tarih boyunca değişime ve yenileşmeye uğramıştır. Bu durum beşeri coğrafya çalışmalarına da yansımıştır. Bununla birlikte tarihte olduğu gibi günümüzde de "orası neresi ve orada ne var?" sorusu düşünen insanlar için önemini korumaktadır (Özgüç ve Tümertekin, 1973: 22-26). Bununla birlikte insanlar buldukları yerlere çeşitli meskenler yapmakta ve yerleşme şekilleri oluşturmaktadır. Bu açıdan yerleşme coğrafyası, yeryüzünde insanların barınmak için yaptığı konutların araziye dağılım şekillerinden, yerleşimin düzenlerine ve fonksiyonlarına kadar çeşitli konular üzerine araştırmalar yapar ve incelemelerde bulunur (Güngördü, 2001: 51). Nitekim bölgeler, şehirler ve ülkelerle ilgili nüfus sayımları vardır. Bu sayımlarda doğrudan nüfusun meskeni, nüfusun sayısı, evlilik durumu ve geliri hakkında bilgi elde edilir. Elde edilen veriler nüfusun coğrafi

* Yrd. Doç. Dr., Namık Kemal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü.

dağılımı ve yoğunluğu özellikleri ile yorumlanır. Nüfusun coğrafi hareketleri ve sebepleri incelenir (Knox ve Marston, 2014: 81-85). Bu bakımdan "Tekirdağ neresi, oradaki nüfusun özellikleri nedir ve yerleşim düzeni nasıldır?" soruları günümüzde de araştırmaya değer konular olmuş ve çeşitli araştırmalar yapılmıştır.

Türkiye'nin kuzeybatısında yer alan Tekirdağ ilinin 11 tane ilçesi vardır. Bunlar; Süleymanpaşa, Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı, Ergene, Saray, Muratlı, Hayrabolu, Malkara, Şarköy, Marmara Ereğlisi ilçeleridir. Tekirdağ'ın İstanbul, Kırklareli, Edirne ve Çanakkale ile sınırı olmakla birlikte hem Marmara Denizine hem de Karadeniz'e sınırı bulunmaktadır. İl, bulunduğu coğrafi konum nedeniyle ulaşım yolları bakımından üstün bir yere sahiptir. Genel olarak Akdeniz ikliminin hâkim olduğu ilde, iç kesimlere gidildikçe iklimde karasallaşma olmakta ve Karadeniz kıyısı çevresinde nispi olarak Karadeniz iklimine geçiş görülmektedir. İlde etkisi görülen soğuk kuzey rüzgârları ısının düşmesine neden olur.

Harita 1: Tekirdağ Haritası

Tekirdağ, yüzölçümü dikkate alındığında ekili dikili alanların geniş sahalar kapladığı ve tarıma elverişli alanların ilin %80'ini oluşturduğu bir ildir. İlde iklime ve tarım arazilerine bağlı olarak çok çeşitli ürünler yetiştirilmektedir. Bunların başlıcaları; buğday, ayçiçeği, soğan, karpuz, kiraz ve üzümdür. Tekirdağ'da topoğrafik şartlar büyük göl ve akarsuların oluşmasına olanak tanımamıştır. Ancak su ihtiyacı göletler, barajlar ve yeraltı suları ile sağlanmaya devam etmektedir.

Tekirdağ, İstanbul'a yakınlığı ve turizm olanakları nedeniyle İstanbul'un sayfiye yeri olarak kullanılmakta ancak plansız yapılaşma nedeniyle istenilen düzenli şehircilik planlaması gerçekleşmemiştir. 1970 senesine kadar tarıma dayalı sanayiye sahip olan Tekirdağ ili, 1970'ten sonra hızla sanayileşmiştir. Çerkezköy, Çorlu ve Tekirdağ merkez ilçelerinde sanayi kuruluşları daha fazladır. Tekirdağ'da Merkez, Malkara, Çorlu, Çerkezköy ve Hayrabolu ilçelerinde olmak üzere toplam 5 adet Ticaret ve Sanayi Odası, 11 adet Organize Sanayi Bölgesi ve 1 adet Avrupa Serbest Bölgesi bulunmaktadır (Albayrak, Tohumcu, Ayhan ve diğerleri, 2013).

2.ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışmanın temel amacı, Tekirdağ'ın tarihten günümüze nüfus ve yerleşmesinin görünümünü tespit etmek ve bu durumu nedenlerine inerek açıklık getirmektir. Bu bağlamda şehrin mekânsal gelişimini belirlemek ve nüfus verilerini ortaya koymaktır. Bu çalışmanın gelecekte Tekirdağ'ın yapılacak olan nüfus ve yerleşmesine ait çalışmalara ışık tutacağı, günümüzdeki Tekirdağ'ın nüfus ve yerleşimini konu edinecek kişilere yön göstereceği ümit edilmektedir. Ayrıca

3.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Tekirdağ'ın nüfus ve yerleşmesini konu edinen bu çalışma için Tekirdağ'ın merkezi Süleymanpaşa'da ve ilçelerinde arazi çalışmaları yapılmış, nüfus ve yerleşmeye ait yapı doğal alanda gözlem yöntemi ile tespit edilmiştir. Şehrin nüfus ve yerleşmesini içeren daha önceki kitap ve makale çalışmaları araştırılmıştır. Son dönem nüfus verileri için özellikle Türkiye İstatistik Kurumu'nun resmi yayınları kullanılmıştır. Elde edilen veriler nüfus ve beşeri coğrafya açısından değerlendirilmiştir.

4.BULGULAR

4.1. Tekirdağ'da Nüfus ve Yerleşme Tarihi

Tekirdağ çevresinde ilk yerleşmeler M.Ö. 4000-2000 yıllarına kadar gitmektedir. Bu dönemde Orta Asya ve Güney Rusya çevresinden kavimler Tekirdağ çevresine gelerek yerleşmişler ve zaman içinde Trak ismini alarak bu muhitin ilk yerleşimlerini yapmışlardır (Serez, 2007: 16).

Tekirdağ'ın ilçelerinden Malkara'da bulunan taş aletler bu çevrede insanların alt Paleolitik ve Orta Pleistosen dönemlerinde yaşam sürdürdüklerinin kanıtlarını göstermekte ve hayatın günümüzden 500.000 yıl öncesine kadar indiğini ortaya koymaktadır. Yine Tekirdağ-Şarköy bölgesinde bulunmuş olan üç adet taş alet atölyesi, bu çevrede cilalı taş üretilen bir üs olduğunu göstermektedir. Marmara Ereğlisi ilçesinin Toptepe Höyüğündeki buluntular ise Kalkolitik döneme kadar gitmektedir.

Resim 1: Tekirdağ çevresinde yapılan arkeolojik çalışmalar bu bölgede yerleşmelerin ve medeniyetlerin varlığını gösteren çeşitli dönemlere ait çok sayıda eser bulunmuştur.

Saray ilçesinin Güneşkaya ve Güngörmez vadilerinde M.Ö. 5000-3000 yıllarına inen çanak çömlek parçaları bulunmuş ve bu dönemlere ait mağaralar tespit edilmiştir. Tekirdağ'ın batısındaki Menekşe Çatağı çevresinde Tunç Çağı'nın ilk dönemlerine, Demir Devrine, Klasik ve Helenistik dönemlere ait kalıntılar bulunması bu dönemlerde önemli yerleşim sahalarının olduğunu ortaya koymaktadır. Arkaik döneme ait yerleşmelere ise Süleymanpaşa ilçesinin Hürriyet Mahallesi çevresi ve Marmara Ereğlisi çevresinde rastlanmıştır. Tekirdağ'ın Naip köyünde bulunan bir mezarda yemek masası, sehpa, gümüş tabaklar ve testi M.Ö. 4. Yüzyılın sonlarına aittir ki bu durum sahada yerleşmenin önemli olduğunu göstermektedir. Tekirdağ'da yerleşimler Roma ve Bizans döneminde de devam etmiş olsa da il sınırları içinde büyük bir kalenin bulunmaması, buna karşılık yol güzergâhlarında bir çok kale inşa edilmiş olması kontrol amaçlı denetim merkezleri niteliği taşıdığını göstermektedir (Tekirdağ İl Kültür Envanteri, 2014).

Tekirdağ şehrinin kuruluş tarihi M.Ö.6 binlere kadar inmekle birlikte şehir önce Trakların, daha sonra Perslerin, Romalıların ve Bizanslıların egemenliğinde geçmiştir. 1357 yılında ise Türkler tarafından şehir fethedilmiştir (Tekirdağ Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012). Şehrin ilk adı Bisante olarak bilinmekle birlikte şehir, Romalıların devrinde Rhadesthus, Bizans devrinde Rodosto ismini almıştır. Türkler Tekirdağ'ı fethettikten sonra 1358-1732 tarihleri arasında adı Rodosçuk adı kullanılmış olup, 1732-1923 tarihleri arasında Tekfurdağı olarak adlandırılmış, 1924'te ise Tekirdağ adını almıştır (Serez, 2007: 12-14).

Genel olarak Tekirdağ ve çevresi Gazi Süleyman Paşa tarafından Türk topraklarına katılmıştır. Bununla birlikte Tekirdağ merkezinin ve ilçelerinin gelişim süreçleri birbirinden az çok farklılık göstermektedir. Orhan Bey'in büyük oğlu Süleyman Paşa tarafından Doğu Trakya'ya çeşitli seferler yapılmış ve 1. Murat devrinde Doğu Trakya'da Türk nüfusu yerleşmeye başlamıştır. Yeni fetihlerin yapıldığı Çorlu, Saray ve Vize çevresine Yörükler yerleştirilmiş ve bu yörenin Türkleşmesi sağlanmıştır. Saray ilçesine 1. Murat devrinde buraya bir saray yaptırılmış ve 16. Yüzyılda bu sarayın yanına bir cami, mektep, hamam, çeşme, dükkân ve pazaryeri gibi yeni binalar inşa ettirilmiştir. Bu durum Saray ilçe çevresinde nüfusun arttığını ve halkın ihtiyaçlarını görebilecekleri bir yerleşim merkezi haline geldiği görülmektedir. Böylece Saray, kuruluş aşamasında avlanma yeri ve mevsimlik uğrak sahası olarak görülürken 14. Yüzyılın sonlarından itibaren iskân edilen ve yerleşik yaşamın kendini gösterdiği bir yer haline almış, 16. Yüzyılda ise devletin ekonomisine katkı sağlayan bir merkez durumuna gelmiştir. 17. Yüzyılda Saray ve köylerinin nüfusu 850 kişi dolayındadır (Saray Kültür ve Turizm Envanteri Projesi, 2012). Tanzimat devrinde ise Saray kaza merkezi olmakla birlikte 7 köy ve 2 müstakil çiftlik bulunmaktadır. 1840 tarihli nüfus sayımına göre Saray kasabasında 1390 kişi yaşarken köyler ve çiftliklerle birlikte 2640 kişi yaşamaktadır (Çınar, 2010: 67-69).

Evliya Çelebi Seyahatname 'sinde de Tekirdağ ve çevresine ait kayıtlar yer almaktadır. Evliya Çelebi Seyahatname 'sinde Tekirdağ'ın ilçelerinden Çorlu ile ilgili olarak "her mahallesinde birer mescit bulunmaktadır, fakat bunlardan üç tanesi büyük cami olup kalabalık cemaatle Cuma namazı kılmaktadır. İki adet ilim öğrenilen medrese bulunmaktadır, 20 adet sıbyan mektebi bulunmaktadır, 18 adet büyük han ve çok sayıda tekke, 600 kadar dükkân vardır (Evliya Çelebi Seyahatnamesi, 2006: 387-391)" demektedir. Bununla birlikte il nüfusu 16. Yüzyıldan cumhuriyet dönemine kadar kesintili de olsa nüfus artışını devam ettirmiştir. Bunun gibi Tekirdağ nüfusu 1927'den bu yana Türkiye nüfus artışına uygun bir seyir takip etmemiş, diğer bir ifade ile 1927'den 1970'e kadar devamlı bir artış göstermemiştir (Tolun, 1973: 151-166). Yine 1970'li yıllardan günümüze kadar artış devam etmiş ise de hep aynı seveleri korumamış, nüfusu etkileyen mevcut şartlara bağlı olarak dalgalanmalar görülmüştür. Bununla birlikte genel olarak Tekirdağ'a nüfus coğrafyası açısından bakıldığında kent gelişim yönünün öncelikli olarak İstanbul yönüne doğru yoğunlaştığı göstermektedir. Ancak belirtmek gerekir ki bu gelişim yönü şimdi ve gelecek zamanlarda çok farklı çeşitli etkilere sebep olmaktadır. Örneğin, buradaki toprakların çok fazla değer kazanmaya başlamış ve bu alandaki tarım alanları konut inşaatı için tahsis edilmeye başlanmıştır. Bu nedenle planlı bir şehirleşme gerçekleşmediği

takdirde tarım alanlarında azalma ve ürün kaybı gibi ekonomik sonuçlara neden olacaktır (Yavuz, 2011: 65-73).

Bu yönü ile bakıldığında Tekirdağ'ın nüfus artış hızının yüksek olması işgücü arzını ve işsizlik oranlarını etkilediği görülmekte, İstanbul sanayisinin bölgeye, özellikle de Tekirdağ-Çorlu, Çerkezköy ve Lüleburgaz bölgelerine doğru ilerlemesi nedeniyle sanayi yoğun üretim yapan bir bölge olmaya sonucunu beraberinde getirmektedir ki bu da nüfus ve yerleşmenin temel belirleyici faktörü olarak karşımıza çıkmaktadır (Can, 2013: 200-209).

4.2. Tekirdağ'da Nüfusun Mekânsal Dağılışı

Nüfus coğrafyası belli bir bölgede yaşayan insan sayısını ve özelliklerini konu edinen bir bilim dalıdır. İnsan sayısı zamana ve mekâna göre değişiklik arz ettiğinden sürekli nüfus sayımlarının yapılması gerekmektedir. Ayrıca nüfusun özellikleri arasında yer alan doğumlar, ölümler ve göçler bir bölge içinde zaman içinde farklılık göstermektedir. Nüfusun daha iyi şartlarda yaşama imkânı bulunan sahalara göçler almakta iken olanakları sınırlı sahalardan göçler olmaktadır. Bunun gibi savaş ve afet gibi durumlar insanların bu gölgelerden daha güvenli bölgelere göç etmelerine neden olmaktadır (Özgüç ve Tümertekin, 2011). Bu açıdan Tekirdağ kendine has özelliklere sahip olan bir şehirdir.

Ülkemizin Avrupa'ya açılan kapısı olan Tekirdağ ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı nedeniyle sürekli olarak hem nüfus hem de fiziksel yapı olarak devamlı bir artış göstermektedir (Özyavuz, 2011: 65-73). İlde nüfus Çerkezköy, Lüleburgaz ve Çorlu aksında yoğunlaşmakla birlikte Tekirdağ'ın nüfusu ilin yüzeyine eşit olarak dağılmamıştır (Trakya Sosyal Yapı Analizi, 2012). Nitekim İlin ilçe merkezi olan Süleymanpaşa'da sahil çevresi yapılaşmaya açılmasını müteakiben kıyı boyunca yerleşmelerin gelişmesine neden olmuştur. Bu çevrede çeşitli yerleşim merkezleri oluşmuş ve zaman içinde kalabalıklaşmasını sürdürmüştür. Bu gelişim sürecinde Süleymanpaşa'nın eski yerleşim yerleri olan kent merkezindeki sahasını oluşturan Yavuz, Ertuğrul, Ortacami, Eskicami, Hürriyet, Aydoğdu, Turgut ve Zafer mahalleleri nüfus ve yerleşme alanı olarak gelişmişlerdir. Ayrıca günümüzdeki Süleymanpaşa'nın yerleşme silüetini oluşturan sahalara olan 100. Yıl Mahallesi, Değitmenaltı ve Dereağzı mevkileri, 1970'li yıllarda nüfuslanmaya başlamış ve son yıllarda şehir merkezinin bu yönlerde gelişmesiyle devam etmiştir.

İlin Çorlu ve Çerkezköy ilçeleri çevresinde ise sanayiye bağlı olarak nüfus ve yerleşmeler artmıştır. Ancak özellikle son dönemlerde gerçekleşen hızlı nüfuslanma sonucu plansız kentleşme kendini belirgin olarak göstermiştir. Buna bağlı olarak Tekirdağ genelindeki durum gibi altyapı yetersizlikleri kendini göstermiştir. Nitekim sanayi kuruluşlarının artış göstermesi ve büyük oranda tarım arazileri üzerine kurulmuş olmaları bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. Bu duruma bağlı olarak giderek verimli tarım arazilerinin yok olması olumsuz bir etken olarak kendini göstermiştir.

Tekirdağ'ın genel nüfus verileri incelendiğinde ilin Marmara denizine komşu ilçelerinde nüfus ve yerleşmelerin yoğunlaştığı görülmektedir. Bu yoğunluk üzerinde İstanbul-Tekirdağ karayolunun yerleşimi etkilemesinin de önemli payı vardır. Nitekim sahil kuşağında deniz manzaralı yazlık ve site yerleşmelerin yapılması hem ulaşımın hem de doğal şartların bir sonucudur.

Tekirdağ'ın nüfuslanmasında etkili olan diğer faktörler ise iklim uygunluğu, toprağın tarıma elverişliliği, sanayi nedeniyle iş bulma olanaklarının varlığı ve İstanbul'a yakın oluşudur. Bu bakımdan Tekirdağ'ın birçok yönden İstanbul'un kalabalığından kaçmak isteyenler için bir sayfiye yeri niteliği taşımasıdır (Ceyhan, Arslan, Özcan ve diğerleri, 2010: 355-360). Bu yönü ile ildeki sanayinin Çorlu ve Çerkezköy'den başlayıp Muratlı ve Lüleburgaz'a kadar uzanan D-100 Karayolu etrafında yoğunlaşması ve tarımsal üretimin önemini devam ettirmesi bölgede ikili bir heterojen sosyoekonomik yapının oluşmasına ve nüfusun bu sahada kalabalıklaşmasına yol açan açmıştır. Bu bakımdan İstanbul'un hinterlandı içerisinde yer alan Çerkezköy, Çorlu ve Lüleburgaz arasında kalan bölüm sanayi için güçlü bir altyapı imkânı

sunmuş ve bu durumun talebe bağlı olarak devam ettiği gözlenmektedir. Dolayısı ile Tekirdağ'daki işgücü arzının sanayinin talebinden daha az olması, gelişen sanayinin yarattığı istihdam açığına bağlı olarak ilin göç almasına neden olmuştur. Nitekim 1995-2000 döneminde Tekirdağ %96,8'lik oran ile Türkiye genelinde en yüksek net göç hızına sahip il olmuştur (Trakya Bölge Planı TR21, 2010-2013, 2010). Tekirdağ'ın 2010 yılında "Orta ve İleri Teknoloji Ürün ihracatı 100 Milyon Doların Üzerinde Olan İller" sıralamasında 187 Milyon Dolar ile 14. sırada bulunduğu ve 2011 yılı toplam ihracatında 2010 yılı ihracatına göre %28,4'lük bir artış söz konusu olduğu dikkate alındığında nüfus artışının ekonomik faktörler ve sanayinin getirdiği iş olanakları ile ilişkisi ele alındığında ilin nüfusunun son yıllarda kalabalıklaşmasının temel neden ortaya çıkmaktadır (Erdal, Ünal, Akyüz ve diğerleri, 2013).

Çerkezköy, Lüleburgaz ve Çorlu kadar nüfuslanmış olmasa da son yıllarda nüfusu artış gösteren ilçelerden birisi Muratlı'dır. Nitekim Muratlı İlçesi tarihte geçit yolu üzerinde yer alan bir merkez olması nedeniyle önem kazanmıştır. İlçede ilk yerleşmeler M.ö. 1200-1700 tarihlerinde geçici yerleşmeler şeklinde gerçekleşmiştir. Bununla birlikte 1870'de tren yolu inşa edildiği esnada Muratlı'nın sadece 17 haneli bir köyden ibaret olduğu bilinmektedir. Ancak 1923-1924 Lozan mübadeleleri ile gelen nüfus bu çevrede iskân edilmesine bağlı olarak nüfusta artış olmuştur. Yine Cumhuriyetin ilk yıllarında Makedonya'dan gelen Arnavutların, Priştine, Geylan, Prezren çevresinden gelen göçmenlerin Muratlı yöresine yerleştirilmesiyle nüfus artışı devam etmiştir. 1931'de Bulgaristan'dan, 1934'te Romanya'dan göçmenler gelmesi nedeniyle Muratlı'nın nüfusu artmıştır (Serez, 2007: 7-9). Ancak belirtmek gerekir ki dış göçler sadece Muratlı'ya değil İlin geneline yayılmış bir gerçekliktir.

Tekirdağ'da nüfusun il dışı göçlerle kalabalıklaşmasında etkili olan diğer bir faktör bağcılık ve şarapçılıktır. Nitekim kültürü, tarihi ve ekonomik yapısı ve etkin konumu ile önemli bir rekabet gücüne sahip Şarköy, bu yönü ile insanları buraya çekmektedir. Şarköy bağcılık açısından dünyanın üzüm ve şarap üretimine elverişli coğrafi şartları barındırması nedeniyle sanayinin ilçede bu alanda gelişmesine ve iş imkânlarına bağlı olarak nüfuslanmanın artmasına neden olmuştur (Trakya Bölge Planı TR21, 2010-2013, 2010).

Şehrin nüfuslanmasına etki eden diğer bir faktör ise 2006 yılında kurulan Namık Kemal Üniversitesi'nin her yıl artan öğrenci ve öğretim elemanı sayısının buraya getirdiği ekonomik ve sosyal canlılıktır.

Bir genellemeye gidilecek olursa İlin kırsal nüfusunda doğrusal bir azalış meydana gelirken, buna paralel olarak kentsel nüfus oranında artış meydana gelmektedir (Trakya Sosyal Yapı Analizi 2012).

4.3. Tekirdağ'da Nüfus ve Yerleşmenin Yapısı

Tekirdağ'da nüfusun dağılımında çeşitli faktörlerin etkisi olmakla birlikte ulaşım olanaklarının uygun olduğu yol güzergâhlarında, endüstri faaliyetlerinin gerçekleştiği yerleşim merkezlerinde, ticaret ve tarım faaliyetlerinin uygun olduğu sahalarda yoğunlaşmıştır. Bununla birlikte denize yakın çevre yazlık tatil faaliyetleri nedeniyle nüfuslanmaya daha fazla imkân vermektedir. Tablo 1'de 2007-2013 yılları arasında Tekirdağ'ın nüfus sayıları verilmiştir.

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
728 396	770 772	783 310	798 109	829 873	852 321	874 475

Kaynak: TÜİK

Tablo 1 görüldüğü gibi Tekirdağ'ın nüfusu 2007 yılında 728.396 iken 2008'de 770.772'ye yükselmiş, 2009'da 783.310 olmuş, 2010 yılında 798.109 olarak gerçekleşmiş, 2011'de 829.873'e ulaşmıştır. 2012'de 852.321 kişiye ulaşan Tekirdağ'ın nüfusu artmaya devam etmiş ve 2013

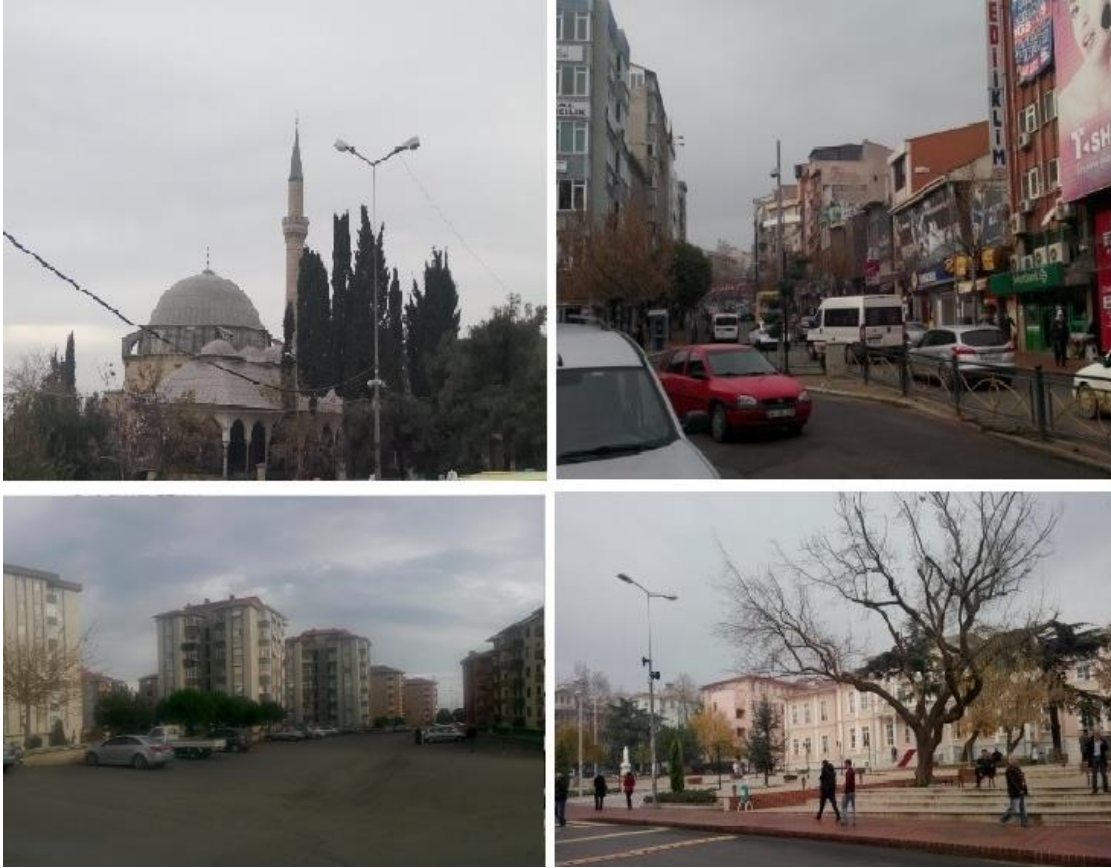
yılında 874.475 kişi olmuştur. Görüldüğü gibi Tekirdağ'ın nüfusu sürekli bir artış göstermektedir.

Tekirdağ'ın cinsiyete göre nüfus sayıları da dikkat çekici özellikler taşımaktadır. Tablo 2'de Tekirdağ'ın cinsiyete göre nüfus sayıları gösterilmiştir.

Tablo 2: Tekirdağ'ın Cinsiyete göre Nüfus- 2013		
Toplam	Kadın	Erkek
874.475	450.149	424.326

Kaynak: TÜİK

Tablo 2'de de görüldüğü gibi Tekirdağ'ın nüfusunun 450.149'u kadınlardan oluşurken 424.326'sı erkeklerden oluşmaktadır. Tekirdağ'da erkek sayısı kadın sayısından daha fazladır. Bu durum Türkiye'nin diğer illerinde olduğu gibi genel olarak çalışmak için gelen erkek nüfus sayı ile ilgilidir.

Resim 2: Tekirdağ günümüzde hızla nüfus almaya devam eden bir yerleşim merkezidir.

Tekirdağ'ın ilçelerinde nüfus sayısı çeşitli nedenlerden farklılık göstermektedir. Bununla birlikte 6360 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 02.01.2013 tarihinde; sınırları il mülki sınırları olmak üzere Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi kurulmuş, Tekirdağ Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere Süleymanpaşa İlçesi ve Belediyesi kurulmuştur. Aynı tarihte Kapaklı Beldesi merkez olmak üzere Kapaklı İlçesi ve Belediyesi, Marmaracık Beldesi merkez olmak üzere Ergene İlçesi ve Belediyesi kurulmuştur. Bunlar yapılırken ilçelerin mülki sınırları içerisindeki köyler mahalle olarak, beldeler ise belde ismi ile tek mahalle olarak ilçe belediyelerine katılmıştır.

İldeki bucaklar ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır. Tablo 3'te Tekirdağ'ın ilçelerinin 2013 tarihindeki nüfusları ve cinsiyete göre sayıları verilmiştir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi Tekirdağ'ın merkez ilçesi Süleymanpaşa'nın nüfusu 179.239'dur. Bununla birlikte Tekirdağ'ın en kalabalık ilçesi Çorlu 225.540 kişiye sahiptir. Nüfus bakımından üçüncü sırada yer alan ilçe olan Çerkezköy'ün nüfusu 113.134 iken onu 85.898 kişi ile Kapaklı, 56.787 ile Ergene, 53.293 kişi ile Malkara, 47.117 ile Saray, 33.839 kişi ile Hayrabolu, 29.994 kişi ile Şarköy ve 26.764 kişi ile Muratlı izlemektedir. Tekirdağ'ın nüfusu en az olan ilçesi ise Marmaraereğlisi olup nüfusu 22.816 kişidir. Tekirdağ'da bütün ilçelerde Erkek sayısı kadın sayısından fazladır.

Tablo 3: Tekirdağ İl ve İlçe merkezi Cinsiyete Göre Toplam Nüfusları-2013

İlçe	Toplam	Erkek	Kadın
Marmaraereğlisi	22.816	11.918	10.898
Muratlı	26.764	13.780	12.984
Şarköy	29.994	15.141	14.853
Hayrabolu	33.839	17.552	16.287
Saray	47.171	24.064	23.107
Malkara	53.293	27.194	26.099
Ergene	56.787	29.357	27.430
Kapaklı	85.898	44.740	41.158
Çerkezköy	113.134	59.110	54.024
Süleymanpaşa	179.239	91.534	87.705
Çorlu	225.540	115.759	109.781
Toplam	874.475	450.149	424.326

Kaynak: TÜİK

Tekirdağ'da yaş gruplarına göre nüfus eşit dağılmamış olup yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir. Tablo 4'te Tekirdağ'ın nüfusunun yaş gruplarına göre dağılışı gösterilmiştir.

Tablo 4'te görüldüğü gibi Tekirdağ'da nüfusun en fazla olduğu yaş grubu 30-35 yaşları arasındadır. Bunu 25-30 yaş grubu takip etmekle birlikte üçüncü nüfus sayısı fazla olan yaş grubu 35-40 arasında yer almaktadır. Dolayısı ile 25-40 arasındaki nüfus toplam nüfusun yaklaşık %27'sini oluşturmaktadır. Yaş grupları toplamında kadın sayısından erkek sayısı fazladır. Toplam nüfusun yaklaşık % 51.5'iekek, 48.5'i ise kadındır. 60 Yaşına kadar erkek sayısı kadın sayısından fazla olmakla birlikte bu yaştan itibaren kadın sayısı erkek sayısını geçmektedir.

Tablo 4: Tekirdağ İli yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus - 2013

Yaş grubu	Toplam	Erkek	Kadın
0-4	62.453	31.920	30.533
5-9	62.168	31.954	30.214
10-14	61.060	31.724	29.336
15-19	63.185	33.322	29.863
20-24	68.462	37.424	31.038
25-29	77.698	40.664	37.034
30-34	84.582	44.418	40.164
35-39	73.701	38.792	34.909
40-44	65.942	34.329	31.613
45-49	58.721	30.506	28.215
50-54	52.727	26.795	25.932
55-59	44.699	22.368	22.331
60-64	33.749	16.838	16.911

65-69	23.166	11.201	11.965
70-74	16.318	7.367	8.951
75-79	12.423	5.319	7.104
80-84	8.923	3.582	5.341
85-89	3.532	1.307	2.225
90+	966	319	647
Toplam	874.475	450.149	424.326

Kaynak: TÜİK

Tekirdağ, medeni durum ve cinsiyete göre hiç evlenmemiş olanlar, evli olanlar, boşanmış olanlar ve eşi ölmüş olanlar bakımından farklılık göstermektedir. Tabloda 5'te 15 yaş ve üzerinde yer alan nüfusun Tekirdağ'daki medeni duruma ve cinsiyete göre yapısı gösterilmiştir.

İl	Medeni durum	Toplam	Erkek	Kadın
Tekirdağ	Hiç evlenmedi	163.243	103.817	59.426
	Evli	461.837	232.641	229.196
	Boşandı	22.954	10.837	12.117
	Eşi öldü	37.767	6.044	31.723
	Toplam	685.801	353.339	332.462

Kaynak: TÜİK

Tekirdağ'da hiç evlenmemiş olanların toplam sayısı 163.243'tür. Bunların 103.817'si erkek iken 59.426'sı kadınlardır. Buna göre hiç evlenmemiş olan nüfusun %63.5'i erkek nüfustan oluşmakta iken kadın oranı % 36.5'dir. Evli olanların toplam sayısı 461.837 iken bunların 232.641'i erkek ve 229.196'sı kadınlardan oluşmaktadır. Buna göre evli nüfusun % 50.4'ü kadınlardan ve %46.6'sı kadınlardan oluşmaktadır. Boşananların toplam sayısı 22.954 olup bunların 10.987'si erkeklerden, 12.117'si kadınlardan oluşmaktadır. Bu oranlar ile erkeklerin % 47.2'i boşanmış iken %52.8'i kadınlardır. Bu durum boşanmış kadınların Tekirdağ'da yaş yaşamayı seçmek bakımından erkeklerden daha fazla tercih ettiklerini göstermektedir. Eşi ölen ve Tekirdağ'da yaşayan toplam nüfus 37.767'dir. Bunların 6.044'ü erkek iken 31.723'ü kadındır. Dolayısı ile Tekirdağ'da eşi öldükten sonra yaşamayı tercih eden kadın sayısının %84 ve erkek sayısının % 16 olduğu dikkate alındığında farkın oldukça yüksek olduğunu görmek mümkündür. Bu durum sosyal yaşantı bakımından Tekirdağ'ın eşi ölmüş kadınlar açısından uygun olması ve yaşam olanakları bakımından elverişli olması ile ilgilidir.

4.4. Günümüzde Tekirdağ'daki Göçün Sayısal Yapısı

Tekirdağ sanayileşmenin getirdiği işgücü ihtiyacının yanında hizmetler sektörü ve tarım sektöründe duyulan ihtiyaç nedeniyle dışardan göç almaktadır. Bu ihtiyacın fazlalığına bağlı olarak nüfusun birikim yaptığı merkezler değişim göstermektedir. Bu bakımdan sanayi sahası üzerindeki yol çevreleri yoğunluğun hissedildiği yerler olmaktadır.

Örneğin Çerkezköy 1974'den sonra, kurulan Organize Sanayi Bölgesi sebebiyle gerek Trakya bölgesinden ve gerekse diğer bölgelerden göç almaya başlamıştır. Bu duruma bağlı olarak özellikle 2000 sonrasında ilçe nüfusunun yoğunluğu artmıştır. Nitekim Çerkezköy'de 2010 yılı TÜİK verilerine göre yaşayan 164.220 kişiden 84.950'si erkek, 79.270'si ise kadındır. Erkek nüfusun ilçede daha ağırlıklı (%52) olması fabrikalarda çalışmaya gelen erkeklerin sayısının daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır (İnce, 2011). Bu durum ilin diğer ilçeleri içinde geçerlilik göstermektedir. Tekirdağ'ın başka illerden aldığı ve diğer illere verdiği nüfus sayıları incelendiğinde göç olgusunun sayısal durumu ortaya çıkmaktadır.

Tekirdağ'daki toplam nüfus içinde göç yolu ile gelenlerin, buradan başka illere göç edenlerin oranları incelendiğinde önemli fark bulunmaktadır. Tablo 6'da 2012- 2013 döneminde Tekirdağ'ın aldığı ve verdiği nüfus sayıları, net göç sayısı ve net göç hızı gösterilmiştir.

Tablo 6:Tekirdağ'da göç eden nüfus (2012- 2013dönemi)				
Tekirdağ Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
874.475	45.313	31.681	13.632	15,71

Kaynak: TÜİK

Tablo 6 incelendiğinde görüldüğü üzere 2012-2013 döneminde Tekirdağ 45.313 kişilik bir göç almış iken 31.681 kişilik göç vermiştir. Dolayısı ile net göç 13.632 olup net göç hızı 15,71 olarak gerçekleşmiştir. Buna göre Tekirdağ 2012-2013 döneminde yaklaşık %5,2 bir nüfusu göç yolu ile almış ve %3,6'lık bir nüfusu ise göç vermiştir.

Tekirdağ'ın cinsiyete ve okuryazarlık durumuna göre aldığı ve verdiği göç sayıları da önemlidir. Bu bakımdan tablo 7'de 2011-2012 döneminde 6 yaş ve üzeri nüfusun dışardan gelen ve il dışına çıkan kişi sayıları, eğitim düzeyleri ve sayıları birlikte verilmiştir.

Tablo 7:Tekirdağ'da Eğitim Durumuna Göre Göç		
Bitirilen Eğitim Düzeyi	Tekirdağ'ın Eğitim Durumuna Göre Verdiği Göç (6+ yaş, 2011-2012 dönemi)	Tekirdağ'ın Eğitim Durumuna Göre Aldığı Göç (6+ yaş, 2011-2012 dönemi)
Toplam	25.871	38.419
Okuma yazma bilmeyen	408	840
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	3.636	6.392
İlkokul mezunu	3.223	6.142
İlköğretim mezunu	4.636	7.877
Ortaokul veya dengi okul mezunu	762	1.183
Lise veya dengi okul mezunu	8.282	9.809
Yüksekokul veya fakülte mezunu	3.893	4.723
Yüksek lisans mezunu	270	282
Doktora mezunu	37	60
Bilinmeyen	724	1.111

Kaynak: TÜİK

Tablo 7'de görüldüğü gibi Tekirdağ'da 2011-2012 döneminde 6 yaş ve üzeri olan nüfustan 408'i göç yoluyla Tekirdağ'dan göç etmiş iken 840 kişi diğer illerden Tekirdağ'a göç etmiştir. Okuma yazma bilen fakat bir okuldan mezun olmamış olanlar dikkate alındığında ise 3.636 kişi Tekirdağ'dan dışarıya göç etmiş iken diğer illerden Tekirdağ'a gelenlerin sayısı 6.392 olmuştur. İlkokul mezunu olan, Tekirdağ'dan göç edenlerin sayısı 3.223 iken Tekirdağ'a göç ile gelenlerin sayısı 6.142 olmuştur. Bir ilköğretim okulundan mezun nüfusun Tekirdağ'dan göç sayısı 4.636 ve Tekirdağ'a gelenlerin sayısı 7.877 olmuştur. Görüldüğü gibi İlköğretim mezunu ve daha alt gruptaki nüfus sayıları ele alındığında Tekirdağ'a göç yolu ile gelenlerin sayısı göç yolu ile gidenlerin sayılarından hayli yüksektir.

Tekirdağ'a göç edenlerden ortaokul veya dengi okul mezunu olanların sayısı 1.183 iken diğer illere göç gidenlerin sayısı 762'dir. Lise veya dengi bir okuldan mezun olanlardan Tekirdağ'dan göç gidenlerin sayısı 8.282 iken Tekirdağ'a gelenlerin sayısı 9.809'dur. Bir yüksekokul veya fakülteden mezun olan nüfustan Tekirdağ'a göç edenlerin sayısı 4.723 iken Tekirdağ'dan diğer illere göç gidenlerin sayısı 8.282 olmuştur. Yüke lisans mezunlarından Tekirdağ'a gelenlerin sayısı 282 iken Tekirdağ'dan göç gidenlerin sayısı 270 olmuştur. Doktora

mezunu olanlardan Tekirdağ'a göç gelenlerin sayısı 60 iken Tekirdağ'dan diğer illere göç gidenlerin sayısı 37 olmuştur.

Tekirdağ'a her ilden aynı sayıda nüfus gelmediği gibi buradan da diğer illere aynı sayıda nüfus göç etmemiştir. Bu bakımdan tablo 8'de Tekirdağ'a ait 2013 nüfus verilerine göre diğer illerden Tekirdağ'a göç eden nüfusun sayısı ve Tekirdağ'dan diğer illere göç eden nüfus sayıları verilmiştir.

Tablo 8: İkamet edilen ile göre nüfusa kayıtlı olunan il itibarıyla Tekirdağ'a ve Tekirdağ'dan Diğer İllere Göç (2013)					
İL	Diğer İllerden Tekirdağ'a Göç Eden Nüfus Sayısı	Tekirdağ'dan Diğer İllere Göç Eden Nüfus Sayısı	İL	Diğer İllerden Tekirdağ'a Göç Eden Nüfus Sayısı	Tekirdağ'dan Diğer İllere Göç Eden Nüfus Sayısı
Adana	3.505	512	Konya	6.693	422
Adıyaman	2.835	43	Kütahya	1.486	282
Afyonkarahisar	2.429	177	Malatya	6.408	128
Ağrı	6.110	102	Manisa	2.384	546
Amasya	6.424	89	Kahramanmaraş	3.932	74
Ankara	3.288	4.496	Mardin	1.864	107
Antalya	717	2.263	Muğla	543	1.070
Artvin	1.849	36	Muş	8.588	49
Aydın	1.338	633	Nevşehir	2.193	59
Balıkesir	5.787	1.955	Niğde	3.416	55
Bilecik	1.014	181	Ordu	19.060	153
Bingöl	1.074	49	Rize	4.042	64
Bitlis	2.602	57	Sakarya	3.974	967
Bolu	1.001	177	Samsun	32.502	306
Burdur	389	89	Siirt	3.874	68
Bursa	3.777	6.526	Sinop	19.247	79
Çanakkale	8.193	2.584	Sivas	9.789	74
Çankırı	2.105	71	Tekirdağ	387.083	387.083
Çorum	4.218	41	Tokat	21.029	96
Denizli	1.037	346	Trabzon	9.727	164
Diyarbakır	4.556	243	Tunceli	1.999	51
Edirne	38.316	7.796	Şanlıurfa	3.807	128
Elazığ	2.238	112	Uşak	716	55
Erzincan	5.093	74	Van	13.090	127
Erzurum	20.031	170	Yozgat	5.461	31
Eskişehir	3.139	1.441	Zonguldak	9.214	300
Gaziantep	2.248	214	Aksaray	3.639	59
Giresun	5.578	117	Bayburt	3.170	25
Gümüşhane	2.902	37	Karaman	625	39
Hakkari	654	123	Kırıkkale	3.235	38
Hatay	3.804	234	Batman	1.708	60
Isparta	1.319	151	Şırnak	517	117
Mersin	2.229	426	Bartın	4.592	101
İstanbul	33.031	117.749	Ardahan	4.428	28
İzmir	3.092	6.557	Iğdır	3.362	44
Kars	15.375	107	Yalova	613	647
Kastamonu	7.967	125	Karabük	3.093	190
Kayseri	4.656	226	Kilis	528	19
Kırklareli	36.363	11.588	Osmaniye	1.751	40
Kırşehir	1.542	26	Düzce	1.752	217
Kocaeli	2.261	3.768			

Kaynak: TÜİK

Tablo 8'de görüldüğü gibi diğer illerden Tekirdağ'a göç eden il nüfuslarının başında 38.316 kişi ile Edirne gelmektedir. Tekirdağ'a göç verme bakımından Edirne'yi 36.363 kişi ile Kırklareli, 33.031 nüfus ile İstanbul, 21.029 nüfus ile Tokat ve 19.060 kişi ile Ordu izlemektedir. Görüldüğü gibi Tekirdağ'a en fazla göçü veren ilk iki il Trakya'da yer alan kendisine komşu olan illerdir. Ancak aynı dönemde Tekirdağ'dan bu illere olan göç sayısına bakıldığında Edirne'ye 7.796 kişi ve Kırklareli 'ye 11.588 kişi göç etmiştir. Sayısal verilerden de anlaşıldığı

gibi Tekirdağ nüfusu çekme imkânları bakımından komşu illerden hayli fazla olanaklara sahiptir.

Tekirdağ'a göç yolu ile gelenler sayıları incelendiğinde en az nüfusun geldiği il 389 kişi ile Burdur'dur. Burdur ilini 528 kişi ile Kilis, 543 kişi ile Muğla, 625 kişi ile Karaman ve 654 kişi ile Hakkâri izlemektedir. Bu beş ilden sadece Muğla 1070 kişi ile Tekirdağ'dan buraya olan göç ile verdiği göç sayısından daha fazla göç almaktadır. Bunlardan Kilis'e sadece 19 kişi göç etmiş iken Karaman'a 39, Burdur'a 89 ve Hakkâri'ye 123 kişi göç etmiştir.

Tekirdağ'dan diğer illere göç eden sayısı incelendiğinde ilk sırada 117.749 kişi ile İstanbul gelmektedir. İstanbul'u 11.588 kişi ile Kırklareli, 7.796 kişi ile Edirne, 6.526 kişi ile Bursa ve 4.496 kişi ile Ankara izlemektedir. Sayısal nüfus verilerinde görülüşü gibi Tekirdağ'dan diğer illere olan göç sıralamasında ilk dört sırayı Marmara Bölgesi illeri almaktadır. Göç sıralamasında ilk sırayı yer alan İstanbul, Tekirdağ'dan buraya yönelik göç sayısı ile diğer illerden hayli yüksek orana sahiptir.

Tekirdağ'a en az göç veren il ise 389 kişi ile Burdur'dur. Bu ili 528 kişi ile Kilis, 543 kişi ile Muğla, 625 kişi ile Karaman ve 654 kişi ile Hakkâri izlemektedir. Tekirdağ'dan diğer illere gönderilen göçün en azı ise 19 kişi ile Kilis'tir. Bu ili 25 kişi ile Bayburt, 26 kişi ile Kırşehir, 31 kişi ile Yozgat, 36 kişi ile Artvin ve 37 kişi ile Gümüşhane izlemektedir. Görüldüğü gibi Tekirdağ'dan en az göç alan illerin temel özelliği ticari, ekonomik ve nüfus sayısı bakımından imkânların sınırlı olduğu yerlerdir. Nitekim bu en az nüfus gönderen illerin hepsinden Tekirdağ'a olan göç sayısının daha fazla olmasının temel nedenleri de aynı olmakla birlikte bu durum Tekirdağ'ın lehine bir hal arz etmektedir.

Tekirdağ'dan diğer illere olan göç sayısının Tekirdağ'a olan göç sayısından fazla olduğu iller ve şunlardır; Ankara, Antalya, Bursa, İstanbul, İzmir ve Muğla'dır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tekirdağ, son yıllarda hızla nüfuslanmaktadır. Bu nedenle ilde imar ve iskân faaliyetlerinin bir planının olması ve bu faaliyetlerin belli bir plan dâhilinde gerçekleştirilmesi büyük önem göstermektedir. İl'e her geçen gün çeşitli nedenlerle göç edenlerin sayısı ilden dışarı göç edenlerin sayısından oldukça fazladır. Bu durum imar ve iskân faaliyetlerinde yapılacak eksikliklerin uzun vadede aşılması gereken zor şartları beraberinde getireceği muhakkaktır.

Tekirdağ'ın merkez yerleşiminin günümüzde İstanbul yönünde geliştiği bir gerçektir. Ayrıca İstanbul'a yakın olması ve ulaşım şartları nedeniyle tercih edilmesi her geçen gün nüfusun artışı beraberinde getireceği görülmektedir. Gerek merkez ilçe Süleymanpaşa'da ki hızlı nüfus artışı gerekse diğer ilçelerde ki nüfus artışı, il genelinde toprakların hızla değer kazanmasını beraberinde getirmiştir. Ancak Kontrollü bir gelişme olmadığı takdirde tarım arazilerinin yok olmasıyla birlikte ürün kaybı gerçekleşeceği, bu sahaların fabrika ve konut alanlarına dönüşecektir.

Tekirdağ'da nüfusun yapısına bakıldığında ise bütün ilçelerde erkek sayısı kadın sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum Türkiye'nin diğer illerinde olduğu gibi genel olarak çalışmak için gelen erkek nüfus sayı ile ilgilidir. Ayrıca Tekirdağ'a göç yolu ile gelenlerin sayısı göç yolu ile gidenlerin sayı ile karşılaştırıldığında gerek ilköğretim mezunu olanlarda gerekse yüksek lisans ve doktora yapmış olanlarda gelenlerin sayısının hayli yüksek olduğu görülmektedir.

Tekirdağ'dan komşu illere ve diğer illere olan göç sayıları incelendiğinde 2013 verilerine göre, Tekirdağ'a göç yolu ile gelenlerin sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum Tekirdağ'ın nüfusu çekme imkânları bakımından komşu illerden daha fazla olanaklara sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte Tekirdağ'a en fazla göç gönderen il Edirne iken Tekirdağ'a en az göç veren il ise 389 kişi ile Burdur'dur. Tekirdağ'dan diğer illere

göç edenler içinde ise ilk sırada İstanbul yer alırken Tekirdağ'da en az göç giden il Kilis olmuştur.

KAYNAKÇA

- ALBAYRAK Ömer, TOHUMCU Kaan Sinan, AYHAN Yasemin, GÜL Bahar, BÜLBÜL Caner, AKDEMİR Enes (2013). *Tekirdağ İl Çevre Durum Raporu 2012*, Tekirdağ: Tekirdağ Valiliği Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü.
- CAN, Yeşim (2013). "Trakya Bölgesi'nin İşgücü Piyasası Analizi", *Electronic Journal Of Vocational Colleges*, Mayıs, s.200-2009.
- CEYHAN, Mehmet, ARSLAN, Fatih, ÖZCAN, Ö. Faruk, TÜRE, Melike, YALÇIN, Figen, UZUN, Burcu (2011). *Tekirdağ 2001*, Tekirdağ: Tekirdağ Valiliği İl Çevre Ve Orman Müdürlüğü Yayını.
- ÇINAR, A. Osman (2010). *19. Yüzyıl Ortasında Saray Kazasının Sosyo-Ekonomik Yapısı*, 1. Saray Tarih ve Kültür Sempozyumu, İstanbul: P- Kitap Yayıncılık.
- ERDAL, Murat, ÜNAL, Adil, AKYÜZ, İrfan, KARAMAN, Mehmet, ARABUL M. Yavuz, ÖZER Yetkin (2013). *Trakya Bölgesi Lojistik Master Planı*, Tekirdağ: Bakı Matbaacılık.
- GÜNGÖRDÜ, Ersin (2001). *Türkiye'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası*, Ankara: Nobel Yayınları.
- KARAMAN, Seyit A. ve DAĞLI, Yücel (2006). *Evllya Çelebi Seyahatnamesi*, 3. Cilt 1. Kitap, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- KNOX, Paul K. ve MARSTON, Sallie A. (2014). *Human Geography, Places and Regions in Global Context*. Edinburg: Pearson Education Printing.
- ÖZGÜÇ, Nazmiye ve TÜMERTEKİN, Erol (2010). *Coğrafya, Geçmiş, Kavramlar, Coğrafyacılar*, İstanbul: Çantay Kitabevi.
- ÖZGÜÇ, Nazmiye ve TÜMERTEKİN, Erol (2011). *Beşeri Coğrafya, İnsan , Kültür, Mekan*, İstanbul: Çantay Kitabevi
- ÖZYAVUZ, Murat (2011). "Tekirdağ Kent Merkezinin Zamansal Değişiminin Uzaktan Algılama İle İncelenmesi", *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, Sayı:8, s.65-73.
- SARAY KÜLTÜR VE TURİZM ENVANTERİ PROJESİ (2012). İstanbul: P-Kitap Yayıncılık.
- SEREZ, Mehmet (2007). *Tekirdağ Tarihi ve Coğrafyası Araştırmaları*, Ankara: Dönmez Ofset.
- SEREZ, Mehmet ve TURNACI, Adem (2007). *Muratlı tarih ve coğrafyası*, Tekirdağ: Muratlı Belediyesi Kültür Yayını.
- TEKİRDAĞ İLİ KÜLTÜR ENVANTERİ (2014). Tekirdağ: Tekirdağ Valiliği İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü Yayını
- TEKİRDAĞ VALİLİĞİ İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ (2012). *Traklardan Günümüze Mitolojiden Gezginele Kültür Kenti Tekirdağ*, Tekirdağ: Tekirdağ Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları,
- TOLUN, Bedriye (1973). "Tekirdağ Şehir Nüfusu." *İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Dergisi* c.10 sayı.18-19, s.151-166.
- TRAKYA BÖLGE PLANI TR21, 2010-2013 (2010). pdf. www.trakyaka.org.tr adresinden 10.05. 2014 tarihinde indirilmiştir.
- TRAKYA SOSYAL YAPI ANALİZİ (2012). Trakya Kalkınma Ajansı, <http://www.trakyaka.org.tr/uploads/docs/110920128An3pc.pdf>. Adresinden 06.05.2014 tarihinde indirilmiştir.
- TUİK. <http://www.tuik.gov.tr/> adresinden 09.08.2014 tarihinde indirilmiştir.